

Muzikos ilgalaikio plano 9–10 klasių koncentrai pavyzdys

Parengė Žydrė Jautakytė

Dalykas: MUZIKA

Muzikos dalyko tikslas 9-10 klasėse – stiliaus pajauta (stilistinė epocha, stilistinė kryptis, individualus stilius), jo apraiškos kompozitorių kūryboje, atlikimo stilistika.

Klasė (koncentras): 9-10 klasės

Mokytojas:

Valandų skaičius metams: 34

Vertinimas: (mokyklos nustatyta tvarka – 10 balų sistema ar įskaita)

Dirbama pagal: 2008 m. Patvirtintą muzikos bendrąją programą pagrindiniam ugdymui

Trumpas klasės apibūdinimas:

Bendrosios programos: įgyjamos nuostatos, gebėjimai, žinios ir supratimas.

	Veiklos sritys Kompetencija	Nuostatos	Gebėjimai	Žinios ir supratimas
Bendrosios programos	Dainavimas	Suprasti stiliaus reikšmę atliekamos muzikos paveikumui ir išraiškingumui. Kurti savo stilių.	<p>1.1. Tiksliai intonuoju dainuoti išmoktas įvairių faktūrų ir stilistikos dainas ir (arba) ritmiškai deklamuoti (repuoti) pasirinktą ar sukurtą tekstą).</p> <p>1.2. Vartojant žinomas išraiškos priemones sudaryti interpretacinį dainos planą.</p> <p>1.3. Kontroliuoti mokymosi procesą ir tobulinti rezultatus.</p>	<p>1.1.1. Iš natų tiksliai perskaityti dainos melodiją ir ritmiką ir atlikti išraiškos ženklus.</p> <p>1.1.2. Paašškinti įvairių faktūrų atlikimo ypatumus (kanonas, sutartinė, daina, lydima akompanimento, ir kt.).</p> <p>1.2.1. Nurodyti keletą pristatomos stilistikos analogijų.</p> <p>1.2.2. Pasirinkti (arba apibūdinti) atitinkantį dainos stilių kostiumą.</p> <p>1.3.1. Nusakyti sėkmę ir sunkumus mokantis dainuoti.</p> <p>1.3.2. Nusakyti, kaip galėtų tobulinti savo dainavimo gebėjimus.</p>

	Grojimas	Suprasti stiliaus reikšmę.	<p>1.4. Melodiniu instrumentu mintinai pagroti pasirinktą iš žinomų solinių kūrinių. Iš natų ir mintinai groti instrumentinius kūrinius ir dainų pritarimus, solo ir ansamblyje.</p> <p>1.5. Atliekant įvairius kūrinius perteikti jų stiliaus ypatybes.</p> <p>1.6. Planuoti mokymosi groti laiką ir numatyti tobulinimosi būdus.</p>	<p>1.4.1. Iš natų tiksliai perskaityti kūrinio melodiją ir ritmiką ir atsižvelgti į išraiškos ženklus.</p> <p>1.5.1. Apibūdinti įvairios stilistikos kūrinių atlikimo ypatybes, pademonstruoti arba rasti iliustruojančių pavyzdžių iš profesionalių atlikėjų repertuarų.</p> <p>1.6.1. Nusakyti sėkmę ir sunkumus mokantis groti.</p> <p>1.6.2. Nusakyti, kaip galėtų tobulinti savo grojimo gebėjimus, kiek tam skirti laiko.</p>
	Kūryba	Suprasti ir vertinti savo individualumą, siekti jį išreikšti savita kūryba.	<p>1.7. Sukurti pasirinktos stilistikos ir apibrėžtos apimties dainą ar instrumentinį kūrinį (pvz., repas, dainuojamoji poezija, šokis, instrumentinė pjesė ir pan.). Kuriant naudotis kompiuterių programomis.</p> <p>1.8. Kuriant taikyti asmeniškai tinkamiausias strategijas, planuoti darbo etapus, kontroliuoti kūrybos procesą ir tobulinti rezultatą.</p>	<p>1.7.1. Apibrėžti savo kūrybos stilių.</p> <p>1.7.2. Paaiškinti kūrinio dramaturgijos principus (pradžia, vystymas, pabaiga; vystymas, kulminacija, atoslūgis; lėta, greita, lėta; pasikartojimų reikšmė; dalumas ir pan.).</p> <p>1.7.3. Kuriant išmaniai naudotis pasirinkta kompiuterine komponavimo programa.</p> <p>1.8.1. Nurodyti, kurios mokymosi strategijos asmeniškai veiksmingiausios.</p>

	<p>Pasirodymas</p>	<p>Gebėti dirbti savarankiškai.</p> <p>Būti produktyviu kūrybinės komandos nariu.</p>	<p>1.9. Klasėje įgytą muzikinės raiškos patirtį panaudoti kitų dalykų pamokose ar popamokiniame renginyje (pvz., literatūrinėje popietėje, sporto varžybose, dailės parodoje, diskotekoje ir kt.).</p> <p>1.10. Atrinkti ir pasirengus pristatyti savo kūrybą pasirinktoje aplinkoje, pasirinkti asmeniškai tinkamiausią vaidmenį rengiant pasirodymą.</p>	<p>1.9.1. Parinkti kūrinį viešam pasirodymui.</p> <p>1.9.2. Įrašyti savo kūrybos ir (arba) mėgstamos muzikos kompaktinę plokštelę ir (arba) skaitmeninį vaizdadiskį.</p> <p>1.9.3. Pristatyti savo kūrybinę biografiją ir kūrybos stilių.</p> <p>1.10.1. Žinoti, kur galima skelbti kūrybą.</p> <p>1.10.2. Žinoti savo polinkius ir galimybes pasirenkant vaidmenį kūrybinėje komandoje.</p>
	<p>Muzikos klausymasis apibūdinimas ir vertinimas</p>	<p>Vertinti save kaip savo tautos muzikinės kultūros kūrėją ir skleidėją.</p> <p>Rinktis kokybišką įvairių stilių muziką.</p>	<p>2.1. Klausant muzikos atpažinti ir nusakyti vienam ar kitam stiliui būdingus bruožus, kūrėjo individualaus stiliaus ypatumus. Paašškinti kultūrinio konteksto (estetinių istorinio laikotarpio idealų, kūrėjo individualybės ir kt.) įtaką kompozitoriaus kūrybai ir analizuojamo kūrinio pobūdžiui.</p> <p>2.2. Tikslingai naudotis muzikos suvokimo strategijomis, reikšti mintis taisyklinga kalba.</p>	<p>2.1.1. Paašškinti stiliaus, žanro, formos sąvokas.</p> <p>2.1.2. Kelis fragmentus sugrupuoti pagal kompozitorių, grupę, stilistinę kryptį.</p> <p>2.1.3. Išvardyti žymiausius stilistinių epochų kompozitorius ir bent po vieną jų kūrinį, pagrindines populiariosios muzikos kryptis ir jų atstovus.</p> <p>2.2.1. Žinoti ir laikytis kalbos taisyklių apibūdinant muzikos kūrinį, taisyklingai vartoti muzikos sąvokas.</p>

	Muzika socialinėje kultūrinėje aplinkoje	Suprasti muziką įvairiuose kontekstuose.	3.1. Paaiškinti, kokią vietą visuomenės gyvenime užėmė muzika aptariamame laikotarpyje. 3.2. Nurodyti stipriąsias ir silpnąsias savo muzikinės patirties ypatybes. Savarankiškai ieškoti informacijos apie muzikinį gyvenimą ir analizuoti ją.	3.1.1. Apibūdinant socialinę muzikos reikšmę remtis savo patirtimi, istorijos ir geografijos žiniomis. 3.1.2. Paaiškinti socialines estetinių idealų susiformavimo priežastis. 3.1.3. Paaiškinti muzikos reikšmę šiuolaikinėje visuomenėje, sau. 3.1.4. Nurodyti mėgstamą muzikos stilių, apibūdinti jo raidą. 3.2.1. Apibrėžti savo muzikinės veiklos siekius. 3.2.2. Užduotis rinktis atsižvelgiant į savo galimybes ir patirtį. 3.2.3. Vertingiausią informaciją pristatyti klasėje.
--	---	--	---	---

Turinys, kurį įsisavindami mokiniai ugdysis aukščiau aprašytus gebėjimus

Dainavimas: Dainuoti parenkamos įvairios stilistikos autorinės dainos, etnografinių Lietuvos regionų liaudies dainos, įvairių faktūrų dainos (kanonai, sutartinės, kupletinės homofoninės dainos ir kt.).

Grojimas: Mokytojo parengtos kelios aranžuotės dainuoti pritariant instrumentams. Du trys sudėtingesni autoriniai kūriniai melodiniam instrumentui (repertuaro dydis priklauso nuo klasės pajėgumo ir interesų). Aranžuotės perkusinių instrumentų ansambliams. Mokiniai skatinami atlikti savo sukurtus kūrinius.

Muzikos klausymasis: Vakarų muzikos istorijos ir lietuviškosios muzikos studijavimas. Šiuolaikinės (XX–XXI a.) stilistinės kryptys. Kūriniai modeliai, iliustruojantys stilistinę kryptį (pvz., klasicizmą – J. Haydno kvartetai ar simfonijos arba kiti kūriniai, tiksliai iliustruojantys stilistines klasicizmo ypatybes; sutartinės, kaip Aukštaitijos regionui būdinga dainų rūšis, ir pan.). Kūriniai, geriausiai atskleidžiantys individualų kompozitoriaus stilių (pvz., W. A. Mozarto simfonijos Nr. 40 pirmoji dalis, „Mažoji nakties muzika“ ir pan., L. van Beethoveno Penktosios simfonijos pirmoji ir ketvirtoji dalis ir Devintosios simfonijos finalas, Patetinės sonatos pirmoji dalis; M. K. Čiurlionio simfoninė poema „Miške“, fortepijoniniai preliudai; B. Kutavičiaus „Paskutinės pagonių apeigos“; „Pink Floyd“ grupės „Dar viena plyta sienoje“ („Another Brick in the Wall“) iš albumo „Siena“ („The Wall“) ir pan.).

Ritmika: Kartojama ir įtvirtinama žemesnėse klasėse įgyta patirtis. Kuriama ir užrašomi kūno ritmikų pratimai arba žinomos dainos ritmas užrašomas kūno ritmikų partitūra.

Melika: Kartojama ir įtvirtinama žemesnėse klasėse įgyta patirtis. Aiškinamasi atonalumo principas.

Išraiškos elementai: Kartojama ir įtvirtinama žemesnėse klasėse įgyta patirtis, siekiama tiksliai vartoti sąvokas.

Formos: Analizuojamos būdingiausios stilistinei kryptčiai tikslios (pvz., klasicizmas – sonatos forma ir pan.) ir neapibrėžtos (pvz., minimalizmas – T. Riley „In C“ ir pan.) kūrinių formos, serializmo principas.

Stilistinės epochos. Vakarų muzikos istorijos epochos. Šiuolaikinės muzikos stilistinės kryptys: spektrinė muzika, minimalizmas, serializmas, aleatorika; ekspresionizmas, impresionizmas, romantizmas, klasicizmas, barokas, viduramžiai. Lietuvos muzikos raida Vakarų muzikos istorijos kontekste.

Kartojimas: muzikos rūšys, žanrai, formos, atlikėjų kolektyvų, balsų rūšys.

Ilgalaikis veiklų planas

Eil. nr.	Pamokų ciklai (turinio etapai)	Pamokos. Dominuojančios veiklos	Veiklos gairės	Resursai	Integracija	Pastabos
1.	Įvadas	1-2	Išsiaiškinama mokinių patirtis ir žinios, aptariama metų veikla, turinys, vertinimas, bendrosios taisyklės.	Diagnostinės užduotys mokinių pasiekimų lygiui įvertinti. Atmintinė mokiniui.	<i>Integraciją planuoti tikslinga pasitarus su kitų dalykų klasės mokytojais.</i>	<i>Čia įrašomos plano pasikeitimų priežastys ir taisymai</i>
2.	Vakarų muzikos raida	12-14 Muzikos klausymasis. Dainavimas, grojimas.	Trumpai apžvelgiamos Vakarų muzikos stilistinės epochos, stiliaus priemonės muzikoje. Klausomasi kūrinių-modelių, kurie reprezentuoja aptariamo stiliaus ypatumus. Išmokstama padainuoti 2-3 skirtingos stilistikos dainos (V.A. Mocarto kanonas, romantinė daina, šių dienų kompozitoriaus daina), pagrojamą pasirinktos epochos kūrinio instrumentinė aranžuotė (G. F. Hendelio Pasakalija, V.A. Mocarto	Muzikos klausymosi ir vaizdo aparatūra. Garso ir vaizdo įrašai.		

			<p>„Varpeliai“ ir pan.</p> <p>Mokiniai gebės įvardyti baroko, klasicizmo, romantizmo ir šiuolaikinės muzikos atlikimo ypatumus, skiriamuosius stiliaus bruožus; iš klausos gebės priskirti klausomus fragmentus stilistinei epochai.</p>			
3.	<p>Individualus kompozitorių stilius.</p> <p>Ryškiausi visų laikų kompozitoriai.</p>	<p>8-9</p> <p>Muzikos klausymasis;</p> <p>Muzika socialinėje kultūrinėje aplinkoje (tiriamasis darbas)</p>	<p>Detaliau pristatomi žymiausi Vakarų kompozitoriai (J. S. Bachas, V.A. Mocartas, L. Van Bethovenas, F. Šubertas, F. Šopenas, R. Vagneris, G. Maleris, M. K.Čiurlionis, J. Gruodis, B. Kutavičius ir kt.), klausomasi išskirtiniu individualiu stiliumi pasižymintys kūriniai (J. S. Bacho Tokata ir fuga d-moll, Brandenburgo koncertas nr.1, Goldbergo variacijos ir kt.; V. A. Mocarto Nakties karalienės arija iš Užburtosios fleitos; operos Don Žuanas fragmentai, Requiems „Dies irae; simfonija nr. 40 g-moll; L.van Bethoveno simfonija nr. 5 pirma dalis ir finalas; 9 simfonijos finalas; fortepijoninės sonatos Apasionata ir Patetinė; F. Šuberto Nebaigtoji simfonija, dainos;</p> <p>F. Šopeno Revoliucinis etiudas; preliudijos g-</p>	<p>Muzikos klausymosi ir vaizdo aparatūra.</p> <p>Garso ir vaizdo įrašai, muzikos instrumentai.</p>		

			<p>moll, A-dur; R. Vagnerio Meilės leitmotyvas iš Tristano ir Izoldos, maršas iš Tanhoizerio; Valkyrijų skrydis iš Valkyrja ir pan.</p> <p>Mokiniai gebės iš klausos atpažinti žymiausius klausytus kompozitorių kūrinius, apibūdinti kompozitoriaus individualumo požymius ir santykį su stilistinės epochos estetiniais idealais.</p>			
4.	<p>Atlikėjo stilistika: žymiausi visų laikų kolektyvai, dirigentai, solistai</p>	<p>8-9</p> <p>Muzika socialinėje kultūrinėje aplinkoje (tiriamasis darbas)</p> <p>Muzikos klausymasis</p>	<p>Klausantis įvairių atlikėjų atliekamų muzikos kūrinių mokiniai mokosi atrasti atlikėjo savitumo bruožus ir juos įvardyti. Lyginamos dvi-trys to paties kūrinio interpretacijos.</p> <p>Pristatomi žymūs dirigentai – H. fon Karajanas, V. Furtvangleris, R. Mutti, C. Atbado, G. Spivakovas, S. Sondeckis, G. Rinkevičius, J. Domarkas ir kt.. Žymiausi pasaulio operos solistai. Žymiausi instrumentalistai. Žymiausi kolektyvai.</p> <p>Žymiausios koncertų salės.</p> <p>Mokiniai gebės iš klausos atskirti ir apibūdinti skirtingas to paties kūrinio interpretacijas, žinos žymiausius interpretatorius – žymiausius muzikos interpretatorius.</p>	<p>Muzikos klausymosi ir vaizdo aparatūra.</p> <p>Garso ir vaizdo įrašai su žymiausių pasaulio atlikėjų koncertais.</p>		

5.	Apibendrinimas	4 Pasirodymas, vertinimas	Aptariami koncerto vertinimo kriterijai. Sudaroma pasirodymo programa. Atliekamas apibendrinamasis testas įgytiems gebėjimams ir supratimui patikrinti.	Diagnostinės užduotys gebėjimų raidai (pasiekimų augimui) pamatuoti.		Klasės koncertas.
----	----------------	---------------------------------	---	--	--	-------------------